

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 114/2016(19)(Ε))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «PLUS TV»**

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Οκτωβρίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφόντα Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Ισίδωρου Κολώτα, Τάσου Κυρμίτση και Μαρίας Κούσιου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 34Α(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και της **Παραγράφου Β.1** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και η πιο πάνω παράγραφος αναφέρουν:

«34Α.-(1) Τα παράθρορα τηλεαγοράς διακρίνονται σαφώς ως τέτοια με οπτικά και ακουστικά μέσα και έχουν ελάχιστη αδιάλειπτη διάρκεια 15 λεπτών.».

«Β.1. Όλες οι διαφημίσεις και τα τηλεμπορικά μηνύματα από αδειούχους σταθμούς πρέπει να είναι νόμιμα, τίμια, αληθή, καλαίσθητα και να μην περιέχουν υπερβολικούς ή ανυπόστατους ισχυρισμούς.».

Υστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας 5.7.2017 έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

«Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριάσμού της κύρωσης.»

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα **υποστοιχεία 1 – 2:**

1. «Στις 17.7.2016, μεταξύ των ωρών 15:00-15:45, ο τηλεοπτικός οργανισμός «PLUS TV» μετέδωσε παράθυρο τηλεαγοράς που αφορούσε στην παρουσίαση και προώθηση πώλησης των φίλτρων νερού «Olympus», χωρίς να διακρίνεται σαφώς ως τέτοιο, κατά παράβαση του άρθρου 34Α(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Οργανισμών του 1998 μέχρι 2016.

Συγκεκριμένα, κατά την έναρξη του προγράμματος και αμέσως μετά την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), εμφανίστηκε το ακόλουθο λεκτικό στην οθόνη:

«Η RV TELESTAR σας παρουσιάζει» και αμέσως μετά άρχισε το πρόγραμμα, με παρουσιαστή τον δημοσιογράφο Δημήτρη Μάρκο (όπως αναγράφεται σε σχετική

λεζάντα στο κάτω μέρος της οθόνης) και καλεσμένο στο στούντιο τον κ. Γιάννη Γιώτη, Πρόεδρο της εταιρείας CENTER PLUS SA.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, ο κ. Γιάννης Γιώτης μιλούσε για τα φίλτρα νερού Olymprus και παρουσίαζε τα διάφορα είδη τους, εκτελώντας ταυτόχρονα και κάποια πειράματα. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του προγράμματος ο δημοσιογράφος έκανε μερικές ερωτήσεις οι οποίες καθοδηγούσαν την παρουσίαση, αλλά ως επί το πλείστον μιλούσε ο κ. Γιώτης για τα εν λόγω φίλτρα. Επίσης, κατά τη διάρκεια του προγράμματος, περιοδικά, αναγράφονταν στην οθόνη οι τιμές των διαφόρων ειδών των φίλτρων νερού Olymprus (συνοδευόμενες από τις φωτογραφίες των προϊόντων), τα έξοδα αποστολής τους καθώς και αριθμοί τηλεφώνων (σταθερό και κινητό) στην Κύπρο για πιθανές παραγγελίες και πληροφορίες σχετικά με την χώρα προέλευσης των προϊόντων και τον έλεγχό τους. Συγκεκριμένα, οι τιμές που αναγράφονταν, περιοδικά, στην οθόνη ήταν οι εξής: Μονό (Απλό) €89, Διπλό (Χημικά + Άλατα) €165, Τριπλό (Χημικά – Άλατα – Νιτρικά) €229, Γίγας (7,000 λίτρα) €117, Διπλό Γίγας (Χημικά + Άλατα) €220, Κάτω Πάγκου €137, Διπλό Κάτω Πάγκου €214, Γίγας Κάτω Πάγκου €165, ενώ καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος αναγράφονταν και οι εξής πληροφορίες:

- 5€ έξοδα αποστολής σε όλες τις πόλεις
- Ελληνικό προϊόν
- Ελεγμένο από: 1. 3 Ευρωπαϊκά Χημικά Εργαστήρια 2. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών το 2010 και 3. NSF στα υλικά του Ενεργού Άνθρακα.
- 22029924 - 96854739

Το όλο πρόγραμμα είχε αδιάλειπτη διάρκεια 30 λεπτά περίπου.

2. Στις 17.7.2016, μεταξύ των ωρών 15:00-15:45, ο τηλεοπτικός οργανισμός «PLUS TV» μετέδωσε τηλεμπορικό μήνυμα που αφορούσε στην παρουσίαση και προώθηση πώλησης των φίλτρων νερού «Olymprus», το οποίο περιείχε υπερβολικούς και ανυπόστατους ισχυρισμούς, κατά παράβαση της Παραγράφου Β.1 του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του εν λόγω τηλεμπορικού μηνύματος, μεταξύ άλλων, μεταδόθηκαν και οι ακόλουθοι ισχυρισμοί:

- «Όσοι άνθρωποι δεν επιθυμούν τα παιδιά τους και η οικογένειά τους να πίνουν νερό με χλώριο, με φυτοφάρμακα, με μόλυβδο, με αμίαντο, με εξασθενές χρώμιο, με χίλια δυο δηλητήρια που μπορεί να υπάρξουν στα νερά της βρύσης που πίνουμε, αυτοί οι άνθρωποι πρέπει να αγοράσουν, ντε και καλά θα έλεγα εγώ, φίλτρο νερού. Και όχι απλά ένα φίλτρο νερού από το σωρό. Τα φίλτρα νερού Olymrus είναι κορυφαία φίλτρα νερού στην κατασκευή τους και στις αποδόσεις τους».
- «... το νερό της βρύσης έγινε κατακίτρινο γιατί αυτό το νερό έχει μέσα το χλώριο, έχει μέσα το δηλητήριο που ναι μεν μπορεί το χλώριο να είναι το αναγκαίο κακό να απολυμαίνει το νερό αλλά στην πράξη είναι και ένα δηλητήριο που βλάπτει τους ανθρώπους και την υγεία τους».
- «Αν πείτε 1-2 μήνες νερό απ' αυτά τα φίλτρα και κάποια στιγμή από λάθος ξεχαστείτε και πάρετε ένα ποτήρι νερό απ' τη βρύση. Όταν θα πείτε αυτό το ποτήρι απ' τη βρύση τότε θα καταλάβετε τι δηλητήρια πίνετε τόσα χρόνια... από γεύση, από χλώριο από διάφορα πράγματα που δυστυχώς υπάρχουν στα νερά. Έτσι λοιπόν, όσοι άνθρωποι πίνουν νερό από τα φίλτρα νερού Olymrus μαγεύονται... μαγεύονται, εθίζονται δεν μπορούν να πιούν νερό απ' τη βρύση, δεν μπορούν αν πιουν νερό εμφιαλωμένο ή δεν ξέρω τι.»
- «Το εμφιαλωμένο νερό μπορεί να φεύγει απ' το εμφιαλωτήριο μια χαρά νερό... όμως όταν αυτό το νερό για μήνες ολόκληρους περιφέρεται στις νταλίκες με θερμοκρασίες 35, 38 και 40 βαθμούς... όταν αποθηκεύεται στις αυλές των σουπερμάρκετ και των αλυσίδων... αυτό το νερό είναι βέβαιο ότι σε λίγο καιρό θα γεμίσει βακτηρίδια αφενός και αφετέρου αυτό το νερό θα γεμίσει με τοξικά κατάλοιπα που θα βγούνε από τα πλαστικά μπουκάλια, απ' τις φιάλες. Το εμφιαλωμένο νερό είναι ένα νεκρό νερό, ένα πεθαμένο νερό γιατί το νερό που μένει σε ακινησία χάνει τη ενέργειά του. Μπορώ να πω εδώ σε μια παρένθεση ότι τα φίλτρα νερού Olymrus δεν είναι ότι απλά καθαρίζουν το νερό απ' αυτά που είπαμε όλα, είναι ότι ενεργοποιούν το νερό».
- «...Έτσι θα πίνετε το νερό σας για πάντα και αν λάβει υπόψη κανείς ότι αυτό το φίλτρο σε δευτερόλεπτα έγινε κατακόκκινο σκεφτείτε σε ένα χρόνο ολόκληρο ή σε τόσα χρόνια που ζούμε και πίνουμε αφιλτράριστο νερό πόσα τέτοια κατάλοιπα έρχονται στο οργανισμό μας και τα πίνουμε».
- «Αυτή η ορειχάλκινη βάση είναι υλικό πιστοποιημένο ειδικό για τρόφιμα απ' τη μεγάλη ελληνική βιομηχανία ΒΙΟΧΑΛΚΟ.»
- «Το νερό που βγάζουν τα φίλτρα νερού Olymrus μοιάζει φίλες και φίλοι θεϊκό, μοιάζει θεϊκό γιατί πραγματικά είναι αμόλυντο από οποιονδήποτε μολυντή.»

Το όλο πρόγραμμα είχε αδιάλειπτη διάρκεια 30 λεπτά περίπου.»

Ο οργανισμός, μέχρι σήμερα, δεν απέστειλε οποιεσδήποτε εξηγήσεις και/ ή παραστάσεις και/ ή θέσεις του, ούτε δήλωσε κατά πόσο επιθυμεί να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **17.7.2016**, μεταξύ των ωρών **15:00 – 15:45**, ο οργανισμός μετέδωσε παράθυρο τηλεαγοράς / τηλεμπορικό μήνυμα που αφορούσε στην παρουσίαση και προώθηση πώλησης των φίλτρων νερού «**Olympus**»:

- **χωρίς να διακρίνεται σαφώς ως τέτοιο**, κατά παράβαση του **άρθρου 34Α(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Οργανισμών του 1998 μέχρι 2016 (**υποστοιχείο 1**) και
- το οποίο **περιείχε υπερβολικούς και ανυπόστατους ισχυρισμούς**, κατά παράβαση της **Παραγράφου Β.1** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 2**).

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 2-5 της παρούσας απόφασης).

Η Αρχή επισύρει την προσοχή του οργανισμού στο γεγονός ότι μετέδωσε παράθυρο τηλεαγοράς που αφορούσε αποκλειστικά στην παρουσίαση και προώθηση πώλησης των φίλτρων νερού «Olympus» και είχε αδιάλειπτη διάρκεια τριάντα (30) περίπου λεπτά, το οποίο όμως δεν διακρινόταν σαφώς ως τέτοιο. Τουναντίον, ο οργανισμός το παρουσίασε ως πρόγραμμα, με οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), ενημερωτικό κατά την κρίση της Αρχής αφού είχε παρουσιαστή δημοσιογράφο. Ο δε καλεσμένος στο στούντιο ήταν ο πρόεδρος της εταιρείας CENTER PLUS SA η οποία ασχολείται με την παραγωγή και πώληση των πιο πάνω προϊόντων. Καθ' όλη τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος ο πρόεδρος της υπό αναφορά εταιρείας μιλούσε και παρουσίαζε τα πιο πάνω φίλτρα νερού ενώ, περιοδικά, αναγράφονταν στην οθόνη οι τιμές των διαφόρων ειδών των φίλτρων νερού «Olympus» (συνοδευόμενες από τις φωτογραφίες των προϊόντων), τα έξοδα αποστολής τους καθώς και αριθμοί τηλεφώνων (σταθερό και κινητό) στην Κύπρο για πιθανές παραγγελίες και

πληροφορίες σχετικά με την χώρα προέλευσης των προϊόντων και τον έλεγχο τους. Αραιά και που ο παρουσιαστής - δημοσιογράφος έθετε ερωτήσεις στον πρόεδρο της εταιρείας CENTER PLUS SA οι οποίες ήταν καθοδηγητικές ως προς την παρουσίαση των εν λόγω προϊόντων. Ως εκ τούτου, η Αρχή κρίνει ότι το εν λόγω πρόγραμμα ήταν παράθυρο τηλεαγοράς που αφορούσε αποκλειστικά και μόνο στην προώθηση των υπό αναφορά προϊόντων το οποίο όχι μόνο δεν διακρινόταν σαφώς ως τέτοιο αλλά έτεινε να παραπλανήσει και το τηλεοπτικό κοινό ως προς τη φύση του.

Επιπλέον, η Αρχή επιθυμεί να επισημάνει ότι το περιεχόμενο του εν λόγω προγράμματος την έχει απασχολήσει ιδιαίτερα, λόγω του ότι περιλαμβάνει ισχυρισμούς που αφορούν σε απαραίτητο αγαθό για τη ζωή και την ανάπτυξη του ανθρώπινου οργανισμού. Ακριβώς λόγω της σημασίας του, οι όποιες αναφορές για την καταλληλότητα του πόσιμου νερού μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης πρέπει να γίνονται με ιδιαίτερη προσοχή και με την ενδεδειγμένη επιστημονική τεκμηρίωση, δεδομένου ότι μπορεί να δημιουργήσουν λανθασμένες εντυπώσεις, να παραπληροφορήσουν, ακόμα και να σπείρουν την ανησυχία και τον πανικό ανάμεσα στο κοινό.

Παρόλο λοιπόν ότι ο οργανισμός είχε αποστείλει κατά την έναρξη της διερεύνησης κατόπιν σχετικής επιστολής της Αρχής ημερομ.13.9.2016 (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'**), ηλεκτρονικά μηνύματα με ημερομ.17.10.2016 και 21.10.2016 (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'**) και ογκώδες υλικό, προκειμένου να επιβεβαιώσει τους ισχυρισμούς του προγράμματος, η Αρχή κρίνει ότι το υλικό που έχει κατατεθεί δεν αποδεικνύει τους ισχυρισμούς, το περιεχόμενο των οποίων είναι γενικευμένο και υπερβολικό.

Πιο αναλυτικά και συγκεκριμένα σε σχέση με τους ισχυρισμούς για την ποιότητα του νερού της βρύσης και του εμφιαλωμένου νερού, ο οργανισμός:

1. Υπέβαλε αντίγραφο της περίληψης έρευνας και μελέτης του Ελλαδίτη Ιατρού Δημόσιας Υγείας, Προέδρου της Πανελλήνιας Εταιρείας Ιατρών Δημόσιας Υγείας και Προέδρου της Πανελλήνιας Ένωσης Ιατρών Δημόσιας Υγείας-ΕΣΥ, κ. Γιάννη Τσαντίρη, με τίτλο «Σοβαρή επικινδυνότητα του ύδατος στον ανθρώπινο οργανισμό λόγω των βαρέων χημικών ουσιών που βρίσκονται σήμερα εντός αυτού» (**Παράρτημα Γ**). Πρόκειται για μια περίληψη 20ετούς επιστημονικής έρευνας όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο κ. Τσαντίρης, στην περίληψή του η οποία όμως δεν φέρει οποιαδήποτε ημερομηνία, ούτε και γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σε ημερομηνία/ ημερομηνίες της 20ετούς αυτής

έρευνας. Επιπλέον, στην εν λόγω περίληψη γίνονται αναφορές σε δημοσιεύματα, μελέτες και έρευνες ξένων ερευνητών και/ή Ινστιτούτων, κυρίως αμερικανών (βλ. σελίδες 2-3), που θέτουν το θέμα σύνδεσης προβλημάτων στην ανθρώπινη υγεία με την κατανάλωση χλωριωμένου νερού. Τα στατιστικά στοιχεία τα οποία παραθέτονται στις πιο πάνω σελίδες αφορούν επίσης στην αμερικανική πραγματικότητα. Περαιτέρω, τα στοιχεία και οι ποσοστά που καταγράφονται στις σελίδες 4-6 αφορούν στην νοσηρότητα του πληθυσμού σε σχέση με την κατανάλωση ακατάλληλου ύδατος από τα δίκτυα ύδρευσης και αφορούν αποκλειστικά στην ελλαδική πραγματικότητα και στα ελλαδικά δίκτυα ύδρευσης.

2. Παρέπεμψε την Αρχή σε συγκεκριμένο ελλαδικό ιστότοπο με διεύθυνση www.meygeia.gr. και ανέφερε και τα εξής: «Για την παράγραφο 4-5, όσον αφορά τα πλαστικά μπουκάλια και την ακινησία του νερού μέσα σε αυτά βλ. (www.meygeia.gr). Σύμφωνα με την μελέτη αυτή τα πλαστικά μπουκάλια περιέχουν μία ουσία τερεφθαλμικό πολυαιθυλένιο (PET). Είναι μία χημική ουσία, σύμφωνα με μελέτες, η οποία μπορεί να μολύνει το νερό. Συγκεκριμένα συστατικά του PET, που μπορούν να μεταφερθούν στο νερό που πίνουμε είναι:

(α) Φθάλτες, οι ουσίες αυτές είναι παρούσες σε κάθε πλαστικό μπουκάλι που χρησιμοποιείτε.

(β) Αντιμόνιο, πρόκειται για ζωτικό καταλύτη του PET και μπορεί να προκαλέσει καρκίνο καθώς και αναπνευστικά προβλήματα.

(γ) Φομαλδεύδη και ακεταλδεύδη, είναι οι ενώσεις που δίνουν τη γεύση του πλαστικού, όταν τα μπουκάλια εκτεθούν στον ήλιο.»

Ο ιστότοπος με διεύθυνση www.meygeia.gr είναι ένας ιστότοπος ο οποίος ασχολείται με διάφορα θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην ομορφιά, στο αδυνάτισμα, στις φυσικές θεραπείες, στις υγιεινές συνήθειες αλλά δεν αποτελεί επιστημονικό ιστότοπο με σχετικές μελέτες, έρευνες και αποτελέσματα βάσει στατιστικών στοιχείων. Επιπρόσθετα, μετά και από τη μελέτη σχετικών άρθρων¹ (τα οποία δεν είναι επιστημονικά εμπεριστατωμένα), αυτά αναφέρονται ως προς το θέμα κατανάλωσης εμφιαλωμένου νερού σε πλαστικά μπουκάλια ως καίριο θέμα υπό συζήτηση και όχι υπό κατάληξη, ότι υπάρχουν υγιεινότερες επιλογές,

¹ Σχετικά άρθρα/ δημοσιεύματα αναρτημένα στον υποδειχθέντα ιστότοπο, κατόπιν σχετικής αναζήτησής μας ημερομ. 19.10.2016 με λέξεις κλειδιά «πλαστικά μπουκάλια» (βλ. Παραρτήματα Δ (Είναι ασφαλές να πίνουμε νερό από πλαστικά μπουκάλια;) και Ε (5 λόγοι για να μην πίνετε εμφιαλωμένο νερό)).

καθώς επίσης και ενδεχόμενης σύνδεσής του με προβλήματα στην ανθρώπινη υγεία.

3. Υπέβαλε ογκώδες αντίγραφο της διπλωματικής εργασίας φοιτήτριας Μεταπτυχιακού Προγράμματος του Τμήματος Χημείας της Σχολής Θετικών Επιστημών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με θέμα «ΜΕΛΕΤΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΜΟΝΤΕΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΠΑΡΑΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗΣ ΣΤΟ ΝΕΡΟ» που εκπονήθηκε στο Εργαστήριο Ελέγχου Ρύπανσης Περιβάλλοντος του Τομέα Φυσικής, Αναλυτικής και Περιβαλλοντικής Χημείας του Τμήματος Χημείας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Παράρτημα ΣΤ)², η οποία όμως δεν φέρει ημερομηνία και η οποία αφορά αποκλειστικά στην ελλαδική πραγματικότητα και στα ελλαδικά δίκτυα ύδρευσης.

Υπό το φως των πιο πάνω, οι ισχυρισμοί ότι «Όσοι άνθρωποι δεν επιθυμούν τα παιδιά τους και η οικογένειά τους να πίνουν νερό με χλώριο, με φυτοφάρμακα, με μόλυβδο, με αμίαντο, με εξασθενές χρώμιο, με χίλια δυο δηλητήρια που μπορεί να υπάρξουν στα νερά της βρύσης που πίνουμε, αυτοί οι άνθρωποι πρέπει να αγοράσουν, ντε και καλά θα έλεγα εγώ, φίλτρο νερού. Και όχι απλά ένα φίλτρο νερού από το σωρό. Τα φίλτρα νερού Olymrus είναι κορυφαία φίλτρα νερού στην κατασκευή τους και στις αποδόσεις τους», ότι «... το νερό της βρύσης έγινε κατακίτρινο γιατί αυτό το νερό έχει μέσα το χλώριο, έχει μέσα το δηλητήριο που ναι μεν μπορεί το χλώριο να είναι το αναγκαίο κακό να απολυμαίνει το νερό αλλά στην πράξη είναι και ένα δηλητήριο που βλάπτει τους ανθρώπους και την υγεία τους», ότι «Αν πείτε 1-2 μήνες νερό απ' αυτά τα φίλτρα και κάποια στιγμή από λάθος ξεχαστείτε και πάρετε ένα ποτήρι νερό απ' τη βρύση. Όταν θα πείτε αυτό το ποτήρι απ' τη βρύση τότε θα καταλάβετε τι δηλητήρια πίνετε τόσα χρόνια... από γέυση, από χλώριο από διάφορα πράγματα που δυστυχώς υπάρχουν στα νερά. Έτσι λοιπόν, όσοι άνθρωποι πίνουν νερό από τα φίλτρα νερού Olymrus μαγεύονται... μαγεύονται, εθίζονται δεν μπορούν να πούν νερό απ' τη βρύση, δεν μπορούν αν πουν νερό εμφιαλωμένο ή δεν ξέρω τι.» και ότι «... Έτσι θα πίνετε το νερό σας για πάντα και αν λάβει υπόψη κανείς ότι αυτό το φίλτρο σε δευτερόλεπτα έγινε κατακόκκινο σκεφτείτε σε ένα χρόνο ολόκληρο ή σε τόσα χρόνια που ζούμε και πίνουμε αφιltrάριστο νερό πόσα τέτοια κατάλοιπα έρχονται στο οργανισμό μας και τα πίνουμε» (σημ. οι υπογραμμίσεις δικές μας), κρίνουμε ότι είναι υπερβολικοί και ανυπόστατοι,

² Επισυνάπτονται για χάριν ευκολίας και λόγω του μεγάλου όγκου της οι αρχικές σελίδες, ο πρόλογος, η εισαγωγή και τα συμπεράσματα της εν λόγω διπλωματικής εργασίας.

καθώς δεν αφήνουν κανένα περιθώριο αμφιβολίας στο κοινό, ενώ δεν επιβεβαιώνονται στην ενώπιόν μας περίληψη έρευνας, ειδικότερα σε ό, τι αφορά στα κυπριακά δεδομένα. Ομοίως και στην περίπτωση του ισχυρισμού «Το εμφιαλωμένο νερό μπορεί να φεύγει απ’ το εμφιαλωτήριο μια χαρά νερό... όμως όταν αυτό το νερό για μήνες ολόκληρους περιφέρεται στις νταλίκες με θερμοκρασίες 35, 38 και 40 βαθμούς... όταν αποθηκεύεται στις αυλές των σουπερμάρκετ και των αλυσίδων... αυτό το νερό είναι βέβαιο ότι σε λίγο καιρό θα γεμίσει βακτηρίδια αφενός και αφετέρου αυτό το νερό θα γεμίσει με τοξικά κατάλοιπα που θα βγούμε από τα πλαστικά μπουκάλια, απ’ τις φιάλες. Το εμφιαλωμένο νερό είναι ένα νεκρό νερό, ένα πεθαμένο νερό γιατί το νερό που μένει σε ακινησία χάνει τη ενέργειά του. Μπορώ να πω εδώ σε μια παρένθεση ότι τα φίλτρα νερού Olymprus δεν είναι ότι απλά καθαρίζουν το νερό απ’ αυτά που είπαμε όλα, είναι ότι ενεργοποιούν το νερό» (σημ. η υπογράμμιση δική μας). Ως εκ τούτου, κρίνουμε ότι ο εν λόγω ισχυρισμός στερείται τεκμηρίωσης, αφού δεν έχει υποβληθεί οποιαδήποτε έρευνα ή δημοσίευμα που να επιβεβαιώνει ότι αυτό έχει συμβεί σε σημαντική μερίδα ατόμων, ειδικότερα σε ό,τι αφορά στην κυπριακή πραγματικότητα.

Καταληκτικά, ο ισχυρισμός ότι «Αυτή η ορειχάλκινη βάση είναι υλικό πιστοποιημένο ειδικό για τρόφιμα απ’ τη μεγάλη ελληνική βιομηχανία ΒΙΟΧΑΛΚΟ.» δεν είναι τεκμηριωμένος, ενώ ο ισχυρισμός ότι «Το νερό που βγάζουν τα φίλτρα νερού Olymprus μοιάζει φίλες και φίλοι θεϊκό, μοιάζει θεϊκό γιατί πραγματικά είναι αμόλυντο από οποιοδήποτε μολυντή.» είναι απόλυτος, υπερβολικός και ανυπόστατος, καθώς ο οργανισμός δεν έχει υποβάλει οποιαδήποτε υποστηρικτικά στοιχεία.

Το ασφαλές πόσιμο νερό είναι πρωτεύουσας και ζωτικής σημασίας για τον ανθρώπινο οργανισμό και ως εκ τούτου, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει, προκειμένου να προωθήσει μια εταιρεία ή ένας οργανισμός τα προϊόντα του, να χρησιμοποιεί ατεκμηρίωτους / αβάσιμους ισχυρισμούς που θέτουν σε αμφιβολία την ποιότητα του νερού της βρύσης και του εμφιαλωμένου.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 34Α(1) (υποστοιχείο 1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και της **Παραγράφου Β.1 (υποστοιχείο 2)** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δέκα (10) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(Ρόνα Πετρή Κασάπη)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 114/2016(19)(Ε))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «PLUS TV»**

Ημερομηνία Απόφασης: 30 Οκτωβρίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφόντα Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποϊζη, Ισίδωρου Κολώτα, Τάσου Κυρμίτση και Μαρίας Κούσιου, Μελών.

Η κ. Αγγελική Λαζάρου, Μέλος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις 4 Οκτωβρίου 2017, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου 34Α(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και της Παραγράφου Β.1 του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και η πιο πάνω παράγραφος αναφέρουν:

«34Α.-(1) Τα παράθυρα τηλεαγοράς διακρίνονται σαφώς ως τέτοια με οπτικά και ακουστικά μέσα και έχουν ελάχιστη αδιάλειπτη διάρκεια 15 λεπτών.»

«Β.1. Όλες οι διαφημίσεις και τα τηλεμπορικά μηνύματα από αδειούχους σταθμούς πρέπει να είναι νόμιμα, τίμια, αληθή, καλαίσθητα και να μην περιέχουν υπερβολικούς ή ανυπόστατους ισχυρισμούς.»

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ.10.10.2017 κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δέκα (10) μέρες από την λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, μέχρι σήμερα, δεν υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή επισύρει, για ακόμη μια φορά, την προσοχή του οργανισμού στο γεγονός ότι μετέδωσε παράθυρο τηλεαγοράς που αφορούσε αποκλειστικά στην παρουσίαση και προώθηση πώλησης των φίλτρων νερού «Olympus» και είχε αδιάλειπτη διάρκεια τριάντα (30) περίπου λεπτά, το οποίο όμως δεν διακρινόταν σαφώς ως τέτοιο. Τουναντίον, ο οργανισμός το παρουσίασε ως πρόγραμμα, με οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), ενημερωτικό κατά την κρίση της Αρχής αφού είχε παρουσιαστή δημοσιογράφο. Ο δε καλεσμένος στο στούντιο ήταν ο πρόεδρος της εταιρείας CENTER PLUS SA η οποία ασχολείται με την παραγωγή και πώληση των πιο πάνω προϊόντων. Καθ' όλη τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος ο πρόεδρος της υπό αναφορά εταιρείας μιλούσε και παρουσίαζε τα πιο πάνω φίλτρα νερού ενώ, περιοδικά, αναγράφονταν στην οθόνη οι τιμές των διαφόρων ειδών των φίλτρων νερού «Olympus» (συνοδευόμενες από τις φωτογραφίες των προϊόντων), τα έξοδα αποστολής τους καθώς και αριθμοί τηλεφώνων (σταθερό και κινητό) στην Κύπρο για πιθανές παραγγελίες και πληροφορίες σχετικά με την χώρα προέλευσης των προϊόντων και τον έλεγχό τους. Αραιά και που ο παρουσιαστής - δημοσιογράφος έθετε ερωτήσεις στον πρόεδρο της εταιρείας CENTER PLUS SA οι οποίες ήταν καθοδηγητικές ως προς την παρουσίαση των εν λόγω προϊόντων. Ως εκ τούτου, η Αρχή κρίνει ότι το εν λόγω πρόγραμμα ήταν παράθυρο τηλεαγοράς που αφορούσε αποκλειστικά και μόνο στην προώθηση των υπό αναφορά προϊόντων το οποίο όχι

μόνο δεν διακρινόταν σαφώς ως τέτοιο αλλά έτεινε να παραπλανήσει και το τηλεοπτικό κοινό ως προς τη φύση του.

Επιπλέον, η Αρχή επιθυμεί να επισημάνει ότι το περιεχόμενο του εν λόγω προγράμματος την έχει απασχολήσει ιδιαίτερα, λόγω του ότι περιλαμβάνει ισχυρισμούς που αφορούν σε απαραίτητο αγαθό για τη ζωή και την ανάπτυξη του ανθρώπινου οργανισμού. Ακριβώς λόγω της σημασίας του, οι όποιες αναφορές για την καταλληλότητα του πόσιμου νερού μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης πρέπει να γίνονται με ιδιαίτερη προσοχή και με την ενδεδειγμένη επιστημονική τεκμηρίωση, δεδομένου ότι μπορεί να δημιουργήσουν λανθασμένες εντυπώσεις, να παραπληροφορήσουν, ακόμα και να σπείρουν την ανησυχία και τον πανικό ανάμεσα στο κοινό.

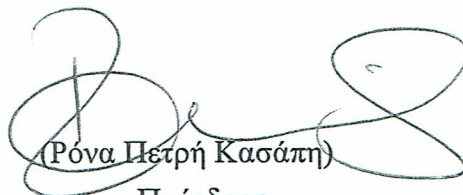
Καταληκτικά, η Αρχή επαναλαμβάνει και υπογραμμίζει ότι, το ασφαλές πόσιμο νερό είναι πρωτεύουσας και ζωτικής σημασίας για τον ανθρώπινο οργανισμό και ως εκ τούτου, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει, προκειμένου να προωθήσει μια εταιρεία ή ένας οργανισμός τα προϊόντα του, να χρησιμοποιεί ατεκμηρίωτους / αβάσιμους ισχυρισμούς που θέτουν σε αμφιβολία την ποιότητα του πόσιμου νερού είτε αυτό παρέχεται από το κρατικό δίκτυο ύδρευσης, είτε αφορά στο διαθέσιμο εμφιαλωμένο νερό στην αγορά.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιον της στοιχεία καθώς και τη σοβαρότητα της φύσης των παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλλει στον οργανισμό κυρώσεις ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις 17.7.2016, η Αρχή επιβάλλει τις κυρώσεις ως αναφέρονται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του άρθρου 34(A)1 (υποστοιχείο 1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016, το Διοικητικό Πρόστιμο των €600.
- Για την παράβαση της Παραγράφου Β.1 (υποστοιχείο 2) του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), το Διοικητικό Πρόστιμο των €600.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των €1.200 - που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Ρόνα Πετρή Κασάπη)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΜΨ